

Stichting "Wij vertrouwen stemcomputers niet"
t.a.v. de heer R. Gonggrijp
Linnaeusparkweg 98
1098 EJ Amsterdam

Contactpersoon	Doorkiesnummer
-	-
Datum	Bijlage(n)
16 september 2008	div.
Ons kenmerk	Uw kenmerk
VENW/DGW-2008/1471	Wob-23
Onderwerp	
Wob-verzoek m.b.t. internetstemmen (Wob-23)	

Geachte heer Gonggrijp,

Uw brief van 17 augustus heb ik in goede orde ontvangen op 19 augustus 2008. Op uw verzoek is de wet openbaarheid van bestuur (hierna te noemen: Wob) van toepassing. Omdat u in uw brief aangaf op voorhand akkoord te gaan met beantwoording binnen de wettelijke maximumtermijn van 28 dagen, heb ik u bij brief van 1 september (kenmerk: VenW/DGW 2008/1362) medegedeeld dat ik u, zonder tegenbericht, uiterlijk 16 september 2008 een besluit zou doen toekomen.

U vraagt in uw verzoek om alle tussen het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de firma Fox-IT gewisselde correspondentie en/of documenten en alle overige correspondentie en/of documenten over internetstemmen in de ruimste zin, die zijn ontstaan na 10 januari 2008.

Wettelijk kader

Op grond van artikel 3, eerste lid, van de Wob kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11. Het bestuursorgaan kan of moet de openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten, indien zich één (of meer) van de in de artikelen 10 en 11 van de Wob genoemde uitzonderingen of beperkingen voordoen.

Postadres Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Plesmanweg 1, Den Haag

Telefoon 070 351 61 71
Fax 070 351 78 95
Internet www.minvenw.nl

Beoordeling van uw verzoek

Algemeen

Uw verzoek betreft de documenten of delen uit documenten zoals genoemd in bijlage 1. In deze bijlage zijn de documenten genummerd. In het onderhavige besluit zal worden verwezen naar de corresponderende nummers in bijlage 1, zodat per onderdeel van dit besluit kenbaar is wat per document is besloten. Een aantal van de in de bijlage opgenomen stukken is reeds openbaar en op internet te vinden.

Uitzonderingen en beperkingen

Zoals reeds opgemerkt, kan of moet ik de openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten, indien zich één (of meer) van de in de artikelen 10 en 11 van de Wob genoemde uitzonderingen of beperkingen voordoen.

Ingevolge artikel 5 van de Wob deel ik u mede dat uw verzoek wat betreft de documenten genummerd 5, 7, 15, 16, 17, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 40 en 41 wordt gehonoreerd. Conform artikel 7 van de Wob treft u als bijlage een afschrift aan van deze documenten. Binnen afzienbare tijd zal het geheel in gedigitaliseerde vorm raadpleegbaar zijn via de website van mijn departement: www.verkeerenwaterstaat.nl

Uw verzoek ziet ook op documenten die ik, vanwege de wettelijke uitzonderingen of beperkingen aan de openbaarheid, niet kan verstrekken. Hieronder zal ik dit nader toelichten.

Persoonlijke levenssfeer

Ingevolge artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft het verstrekken van informatie ingevolge de Wob achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Namen, telefoonnummers (werk en privé) en e-mailadressen van medewerkers van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en andere organisaties en instellingen zijn gegevens die zodanig persoonlijk van aard zijn - deze gegevens hebben immers betrekking op de bewegingsvrijheid van betrokkenen - dat openbaarmaking hiervan een inbreuk vormt op de eenieder toekomende eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Naar mijn oordeel weegt ten aanzien van deze informatie de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van die informatie. Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, 18 juli 2007, zaaknummer 200608032/1).

Gelet op het voorgaande zijn in alle documenten en emails de namen en (mobiele) telefoonnummers verwijderd. Dit is generiek gedaan, hiervan treft u geen overzicht aan.

Bedrijfs- en fabricagegegevens en onevenredige bevoordeling of benadeling

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie ingevolge de Wob achterwege blijft voor zover dit "bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld."

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is van bedrijfs- of fabricagegegevens sprake: "indien en voor zover uit die gegevens wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers en leveranciers." Onder bedrijfs- en fabricagegegevens vallen niet alleen technische gegevens, maar ook financiële gegevens.

Gelet op het bovenstaande besluit ik tot niet openbaarmaking van de documenten genummerd 8, 11 en 12. In het onderhavige geval gaat om offertes met een beschrijving van de wijze waarop men de beoordeling van de internetstemvoorziening zou willen onderzoeken en de tarieven die men hiervoor hanteert en het antwoord van Verkeer en Waterstaat hierop. Deze informatie merk ik aan als vertrouwelijk verstrekte bedrijfs- en fabricagegegevens, waardoor ik deze informatie gelet op de Wob niet openbaar mag maken.

Gelet op het bovenstaande besluit ik tot gedeeltelijke weigering van openbaarmaking van de bijlage bij document 23. Dit betreft 'uniek identificerende' nummers. Deze informatie merk ik aan als vertrouwelijk verstrekte bedrijfs- en fabricagegegevens, waardoor ik deze informatie gelet op de Wob niet openbaar mag maken.

Onevenredige benadeling

De uitzondering van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob is hierbij eveneens van belang. Dit artikel bepaalt dat het verstrekken van informatie ingevolge de Wob eveneens achterwege blijft voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang "(van) het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van de bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden." Openbaarmaking van een gedeelte van document 38 zou een onevenredige benadeling zijn van de staatssecretaris. Deze mogelijke benadeling weegt mijns inziens niet op tegen het belang van openbaarheid van deze informatie. Gelet hierop besluit ik tot gedeeltelijke weigering van het document 38.

Intern beraad en persoonlijke beleidsopvattingen

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Persoonlijke beleidsopvattingen zijn "een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1, onder f Wob). De bescherming van persoonlijke beleidsopvattingen staat centraal in de wetsgeschiedenis van de Wob. De gedachte daarbij

was en is dat ambtenaren en alle andere bij het intern beraad betrokkenen vrijelijk de mogelijkheid moeten hebben hun opvattingen te uiten zonder dat zij, dan wel hun bewindspersonen, daarmee naderhand worden geconfronteerd. Anderzijds moeten bewindspersonen zich in vrijheid en vertrouwelijkheid kunnen laten adviseren door hun ambtenaren en anderen zonder dat zij daar naderhand op kunnen worden aangesproken (Memorie van Antwoord, *Kamerstukken II* 1987/88, 19 859, nr. 6, p. 13 en 14).

Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt, dat over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede democratische bestuursvoering informatie *kan* worden verstrekt, maar niet in tot personen herleidbare vorm. Naar mijn opvatting is voor toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in dit geval geen plaats, omdat openbaarmaking (ook in geobjectiveerde vorm) van de onderhavige persoonlijke beleidsopvattingen niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering is (ABRvS 8 oktober 2003, *LJN-nr.* AL7678).

De documenten genummerd 2, 3, 4, 9, 10, 13, 19, 21, 27, 37 en 42 zijn naar hun aard en gelet op het voorgaande aan te merken als documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen van de betrokken individuele ambtenaren en andere betrokkenen bij het interne beraad.

Tot slot

Met inachtneming van het bovenstaande besluit ik uw verzoek om openbaarmaking gedeeltelijk in te willigen en gedeeltelijk af te wijzen.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

Dr. W. Kuijken

Bezwaar

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Verkeer en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Juridische Zaken, sector Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20906, 2500 EX Den Haag.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
- d. een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen.